

Ett politiskt spel

II När vilja och handling inte stämmer överens. Så kan det politiska skådespelet de senaste åren om primärvårdens förväntade utveckling karakteriseras.

Alla tycks vara överens i sak – primärvården ska utgöra basen i den svenska sjukvården. Det har staten uttalat i snart tre decennier. Löften och ambitioner målas upp.

Läkartätheten ska öka i primärvården. Tillgängligheten för patienterna ska bli bättre. Kvaliteten ska värnas. Det tecknas avtal mellan stat och landsting. Nya friska pengar tillförs, som ska användas just för att det ska bli fler läkare. Fler ska utbildas. Åtgärder ska vidtas för att de läkare som redan arbetar i primärvården ska vilja och orka vara kvar. Regeringen måste visa handlingskraft, visa att den tar upplevda problem på allvar.

Den nationella handlingsplanen blev lösenordet den här gången. Och det följdes upp med vackra ord i landstingens lokala handlingsplaner. Socialstyrelsen fick uppdraget att följa upp att landstingen gjorde det de skulle med de nya pengarna.

Men vad hjälper det med fagra ord, när de nödvändiga resurserna uteblir. Läkarförbundets ambitiösa granskning, som presenteras i veckans nummer och som kommenteras även på ledarplats, visar på början av ett troligt nytt politiskt misslyckande. De lokala handlingsplanerna har inte följts upp i budgetprocessen. Och utan nya pengar så kommer inte de stolta målen att kunna uppnås.

Dessvärre tycks Socialstyrelsen i det här sammanhanget spela med i detta skådespel. De påstår att de lokala handlingsplanerna följts upp med god ekonomisk redovisning. Men så är det inte. Och det borde nog Socialstyrelsen våga säga!

Marianne Kronberg

Marianne Kronberg
chefredaktör

marianne.kronberg@lakartidningen.se

Landstingens handlingsplaner berättar inte hur det går med primärvården

Landstingens lokala handlingsplaner är inte uppföljningsbara. De redovisar inte hur mycket mer resurser landstingen satsar på primärvården. Det konstaterar Läkarförbundet i sin granskning av de lokala planerna med fokus på läkartäthet och tillgänglighet i primärvården.

Aktuellt och reportage sidan **103**

Oklarhet kring nya Lagen om biobanker

Många landsting har väntat med att agera utifrån kraven i den nya Lagen om biobanker, som började gälla från årsskiftet. Men nu har Landstingsförbundet tagit initiativet till att utarbeta enhetliga rutiner för hur landstingen ska leva upp till lagen.

Aktuellt och reportage sidan **103**

Eva Nilsson-Bågenholm, ny ordförande.

Ny ordförande i Läkarförbundets förhandlingsdelegation vill utjämna löneskillnader

En öppen kommunikation med alla lokalföreningar så att man kommer bort från »ni« och »vi«-känslan tänker Eva Nilsson-Bågenholm arbeta för i sin roll som ny ordförande i Läkarförbundets förhandlingsdelegation. Ett viktigt mål i arbetet är att utjämna osakliga löneskillnader.

Aktuellt och reportage sidan **108**

»Smogen« tar ännu många liv

50 år efter det att »The Big Smoke« tog livet av tusentals Londonbor fortsätter de partikulära luftföroreningarnas hälsokonsekvenser att utgöra ett stort problem och ett hett forskningsområde, trots att halterna har minskat mycket kraftigt. För Storstockholm respektive Göteborg beräknas de lokala emissionerna av partiklar medföra en ökad dödlighet på cirka 2 procent, vilket motsvarar 230 respektive 100 dödsfall per år.

Medicinsk kommentar sidan **110**

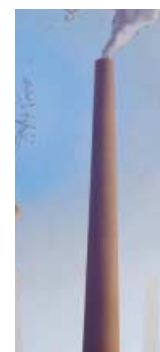

ILLUSTRATION: MARK RUCHLEWICZ/GREATSHOTS

Endokrin oftalmopati – ett svårbehandlat kliniskt problem

Endokrin oftalmopati ses nästan uteslutande vid Graves' sjukdom. Förståelsen av uppkomsten av den orbitala inflammationen har ökat under senare år, men fortfarande är mycket oklart. Lindrig oftalmopati behöver inte behandlas, men mer uttalade förändringar behandlas med i första hand glukokortikoider. Vid utläkt oftalmopati är ofta rekonstruktiv kirurgi indicerad.

Behandlingen kan kräva stor uthållighet och sjukdomsförloppet kan sträcka sig över flera år. De flesta patienter blir dock slutligen väsentligen besvärsfria och bibehåller sin synförmåga.

Klinik och vetenskap sidan **114**

Om ögonlocket ligger ovanför limbus corneae så att ögonvitan syns är detta ett tämligen säkert tecken på endokrin oftalmopati.